

عنوان ۵

مراقبتهای بعد از عمل جراحی در منزل

مرکز آموزشی درمانی آیت الله کاشانی

واحد آموزش بیمار

تدوین

بهار ۱۳۹۲

بازنگری

بهار ۱۴۰۰

چند روز پس از هر عمل جراحی، بیمار از بیمارستان مرخص شده به منزل می‌رود. در این مدت بیمار باید به نکات مهمی توجه کند.

داروهایی که پزشک تجویز کرده، مراقبت از زخم، مراقبت از دستگاه تنفس، مراقبت از وضعیت روحی بیمار و مراقبت از آتل گچ و وسایل دیگر که از مهم ترین این نکات هستند.

مراقبت از زخم

پانسمانی که روی زخم های بیمار گذاشته شده است باید توسط خود بیمار و یا همراه بیمار تعویض شود البته این که از چه زمانی شروع به تعویض پانسمان کنیم و در چه فاصله زمانی پانسمان باید تعویض گردد در روز ترخیص گفته میشود. معمولاً در هر روزی که پانسمان تعویض میشود لکه هایی در روی پانسمان مشاهده میشود که بر اثر ترشحات طبیعی زخم است. این ترشحات ممکن است تا یکی دو هفته ادامه یابد و بعد از آن، ترشح زخم قطع شده و زخم به اصطلاح خشک میشود. در این زمان دیگر نیازی به تعویض روزانه پانسمان وجود ندارد. اگر ترشح زخم بعد از این مدت همچنان ادامه یافت باید به پزشک معالج اطلاع داد. معمولاً روز ۳ و یا ۵ بعد از عمل پانسمان خشک میشود و نیاز به پانسمان مجدد نیست.

بخیه ها معمولاً بعد از ده روز تا سه هفته پس از جراحی خارج میشوند.

تغذیه

بدن برای ترمیم زخم ناشی از جراحی نیاز به اکسیژن و مواد غذایی دارد. بنابراین باید از غذاهای حاوی پروتئین و کلسیم و ویتامین کافی برای کمک به جوش خوردن شکستگی ها و ترمیم زخم کمک گرفت. لبنیات و میوه مهمترین موادی هستند که در این امر به بیمار کمک میکنند.

بیمار باید آب زیادی (بیش از مقادیری که قبلاً عادت داشته است) مصرف کند. این کار موجب میشود تا مواد زائد و سمی ناشی از عمل جراحی زودتر توسط ادرار از بدن وی دفع شوند

دستگاه تنفسی

همانطور که گفته شد بدن برای ترمیم شکستگی و زخم جراحی نیاز به مقادیر بالایی از اکسیژن دارد پس بیمار باید به وضعیت دستگاه تنفس خود دقت زیادی داشته باشد. خوابیدن بعد از جراحی بدترین کاری است که بیمار میتواند انجام دهد. بیمار باید بیشتر اوقات شبانه روز را در حالت نشسته انجام دهد. این کار موجب میشود ترشحات و خلط در دستگاه تنفسی جمع نشده و در نتیجه کارکرد آن بهتر شود.

بخصوص در افراد مسن چند روز بیحرکتی میتواند موجب اختلال در کارکرد ریه باشد. افراد مسن بعد از جراحی باید تا چند هفته زیر نظر فیزیوتراپ و یا پرستار خود تمرینات خاصی را برای ریه و دستگاه تنفس انجام دهد تا در کارکرد آن خللی ایجاد نشود و بدن به اکسیژن کافی دسترسی داشته باشد. سرفه و تنفس عمیق بهترین راهکار برای حفظ عمل تنفس است

وضعیت روحی بیمار

ممکن است بیمار بعد از عمل جراحی دچار افسردگی شود. در این مدت ممکن است مرتباً سؤالیهای ذهن او را مشغول کند، که چرا این مشکل برای او ایجاد شده و یا اینکه در آینده چه سرنوشتی در انتظار او خواهد بود. این احساسات تا حدودی طبیعی بوده و اطرافیان نزدیک بیمار باید برای رهایی از این وضعیت به بیمار کمک کنند.

بیمار باید در زمانی که پزشک مشخص کرده برای معاینه مجدد به وی مراجعه کند.

کنترل درد

تا مدتی بعد از جراحی ممکن است درد مختصری در محل جراحی احساس شود که بتدریج در یک تا دو هفته اول بعد از عمل از بین می‌رود. برای کاهش این درد پزشک معالج داروهای را برای بیمار تجویز میکند. سعی کنید فقط از دارویی که پزشک به شما میدهد استفاده کنید. مناسب ترین داروی مسکن بعد از جراحی استامینوفن است. بیمار باید هر گونه افزایش در شدت درد را به پزشک معالج اطلاع دهد.

آنتی بیوتیک

در هر عمل جراحی احتمال عفونت در محل عمل وجود دارد. پس پزشک معالج تا مدتی بعد از عمل جراحی، به بیمار آنتی بیوتیک میدهد تا احتمال عفونت بعد از عمل جراحی کاهش پیدا کند. ممکن است پزشک معالج داروهای آنتی بیوتیک خوراکی برای بیمار تجویز کند تا وی بعد از مرخص شدن از بیمارستان تا مدتی از آنها در منزل استفاده کند. بیمار باید داروها را تا آخر مصرف کند.

لخته شدن خون در ساق

یکی از عوارض اعمال جراحی به خصوص ناحیه وسیع شکم و لگن و اندام تحتانی لخته شدن خون در سیاه رگ های عمقی ساق است که میتواند بسیار خطرناک باشد. لخته شدن خون در اندامهای تحتانی بسیار خطرناک بوده و ممکن است موجب آمبولی ریوی و اختلال در عملکرد قلب و ریه شود.

گاهی بعد از جراحی به بیمار داروهای داده میشود تا از لخته شدن خون در پاها جلوگیری شود. پزشکان به اینها داروهای رقیق کننده خون میگویند. استفاده از این داروها ممکن است تا چند هفته بعد از جراحی هم ادامه پیدا کند. این داروها تا مدت زمانی که پزشک مشخص کرده است باید مصرف شوند. استفاده از بانداژ و جوراب کشی نیز مناسب است. بهترین راه پیشگیری به حرکت درآمدن زود و تحرک و ورزش اندامها و مفاصل . عضلات در تخت است.

گاهی اوقات حتی با وجود مصرف این کارها ، خون در ورید های عمقی پا لخته میشود. علامت عمده این عارضه ورم کردن ساق پا .قرمزی و دمای بیشتر یک پا نسبت به پای دیگر می باشد. پس در صورت و جودهر کدام از این علایم بیمار را باید در اسرع وقت به نزدیکترین مرکز درمانی رساند تا توسط پزشک معاینه شود. در صورت تایید لخته شدن خون درساق،بیماردربیمارستان بستری میشود.

بیمار در چند هفته اول بعد از جراحی باید بطور مرتب مچ هر دو پای خود را به بالا و پایین حرکت دهد. هر دقیقه ده مرتبه و همچنین از بانداژ کشی استفاده نماید که هدف از این کار افزایش جریان خون در ساق است تا بدینوسیله از ایجاد لخته در وریدهای عمقی ساق پیشگیری شود.